

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ЛОВЕЧ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Демографска ситуация в областта през 2022 година:

- Продължава процесът на намаляване и застаряване на населението;
- Нараства броят на живородените деца;
- Намалява броят на умрелите лица;
- Нараства детската смъртност;
- Намалява броят на сключените граждански бракове и нараства броят на бракоразводите;

Брой и структури на населението

Към 31 декември 2022 г. населението на област Ловеч е 113 356 души, което представлява 1.8% от населението на България и нарежда областта на 19 място. В сравнение с 2021 г. населението на областта намалява с 1 790 души, или с 1.6%¹.

Мъжете са 54 868 (48.4%), а жените - 58 488 (51.6%), или на 1 000 мъже се падат 1 066 жени, при 1 080 жени за страната.

В края на 2022 г. лицата на възраст 65 и повече навършени години в област Ловеч са 31 536, или 27.8% от населението на областта. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 32,4%, а на мъжете - 22.9%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

За страната делът на лицата на 65 и повече навършени години е 23.5% от населението.

Към 31.12.2022 г. децата до 15 години в областта са 15 331, или 13.5% от общия брой на населението, при 14.2% за страната.

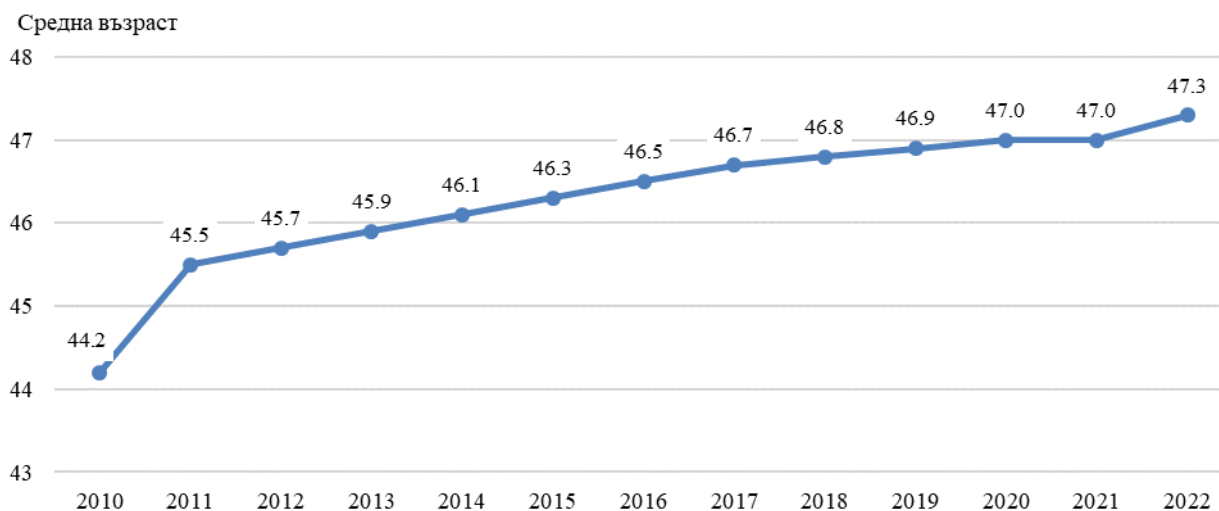
Към 31.12.2022 г. общият коефициент на възрастова зависимост² в област Ловеч е 70.5%, или за всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. Коефициентът в градовете е 63.5%, а в селата – 83.2%. В България този коефициент е 60.4%.

Застаряването на населението в Област Ловеч през годините води до повишаване на неговата средна възраст, която от 44.2 години през 2010 г. нараства до 47.3 години в края на 2022 година. Средната възраст на населението в градовете е 46.3 години, а в селата – 48.9 години. Средната възраст в страната е 45.2 година.

¹ За всички сравнения с предходната година е използвано ревизирано население към 31.12.2021 г., което е изчислено като към броя на населението от Преброяването към 07.09. 2021 г. са добавени данните за естественото и механичното движение на населението до 31.12.2021 година.

² Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

Фиг. 1. Средна възраст на населението в област Ловеч

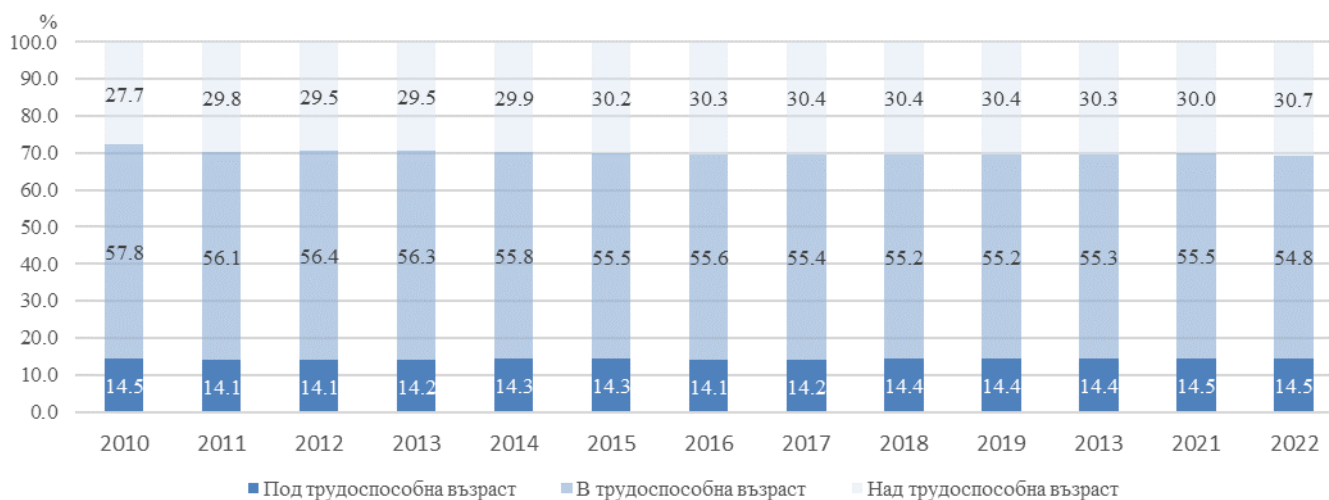

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата възрастова структура - **под, в и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението в и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени³ при определянето на възрастовите граници за пенсиониране. За 2022 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са при навършването на 61 години и 10 месеца за жените и 64 години и 5 месеца за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст в област Ловеч към 31.12.2022 г. е 62 127 души, или 54.8% от населението на областта, като мъжете са 33 396, а жените - 28 731.

Към края на 2022 г. над трудоспособна възраст са 34 753 души, или 30.7%, а под трудоспособна възраст - 16 476 души, или 14.5% от населението на областта.

Фиг. 2. Население под, в и над трудоспособна възраст към 31.12. в област Ловеч

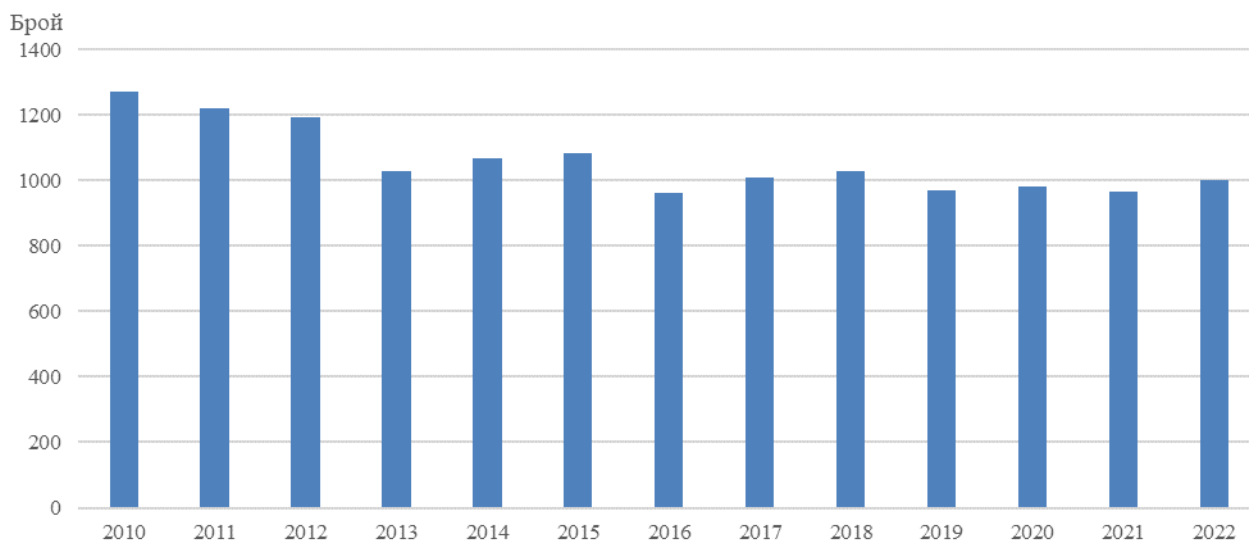
³ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коэффициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2022 г. коефициентът на демографско заместване в област Ловеч е 63.

Раждаемост

През 2022 г. в област Ловеч са регистрирани 1 009 родени деца, като от тях **1 001 (99.2%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените се увеличава с 36 деца, или с 3.7%.

Фиг. 3. Живородени деца през периода 2010 – 2022 година в област Ловеч

Коефициентът на обща раждаемост⁴ за област Ловеч през 2022 г. е 8.8%.

Броят на живородените момчета (523) е с 45 по-голям от броят на живородените момичета (478), или на 1 000 момчета се падат 914 момичета.

В градовете и селата живородените са съответно 601 и 400 деца, а коефициентът на раждаемост в градовете е 8.5‰ и 9.2‰ в селата.

Тоталният коефициент на плодовитост⁵ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. **През 2022 г. средният брой живородени деца от една жена в област Ловеч е 2.11**, при 1.78 за страната и нараства с 0.23 спрямо 2021 година. В градовете на областта средният брой живородени деца от една жена е 1.99, а в селата - 2.30.

Средната възраст на майката при раждане на първо дете е 24.2 години, при 27.6 г. за страната.

⁴ Брой живородени деца на 1000 души от средно годишния брой на населението през годината.

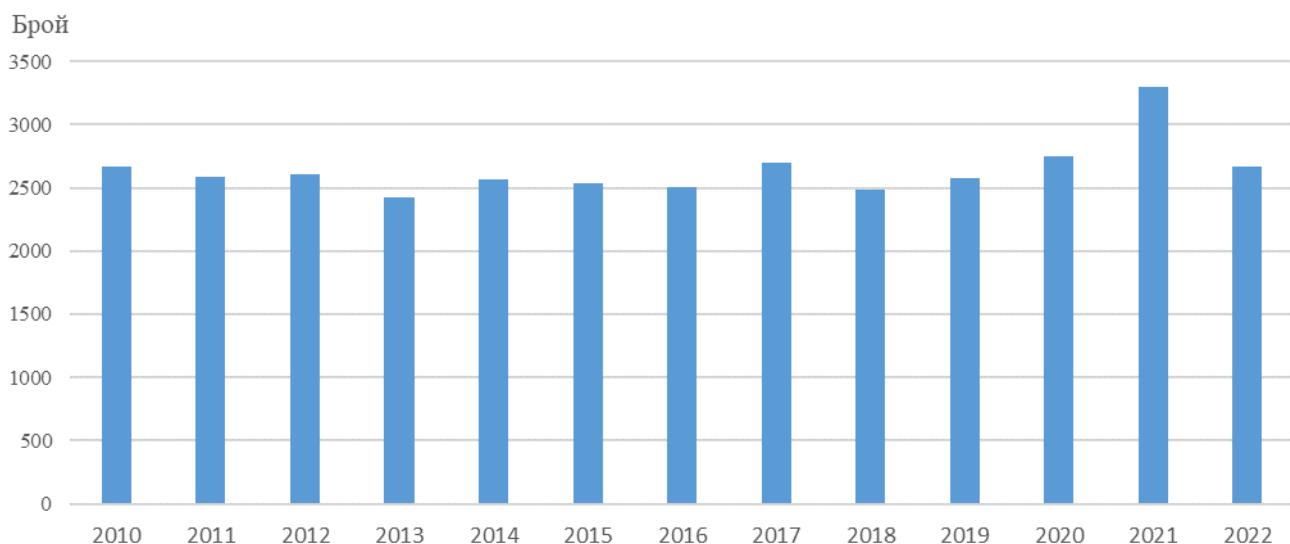
⁵ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзrastовата плодовитост през отчетния период.

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на съжителствата сред младите хора без оформен юридически брак. През 2022 г. броят на живородените извънбрачни деца е 799, или 79.8% от всички живородени. За страната процентът на живородените извънбрачни деца е 59.9%.

Смъртност

Броят на умрелите лица в област Ловеч през 2022 г. е 2 668, а коефициентът на обща смъртност⁶ е 23.4%. Спрямо предходната година броят на умрелите намалява с 629 души, или с 19.1%.

Фиг. 4. Умрели през периода 2010 - 2022 година в област Ловеч

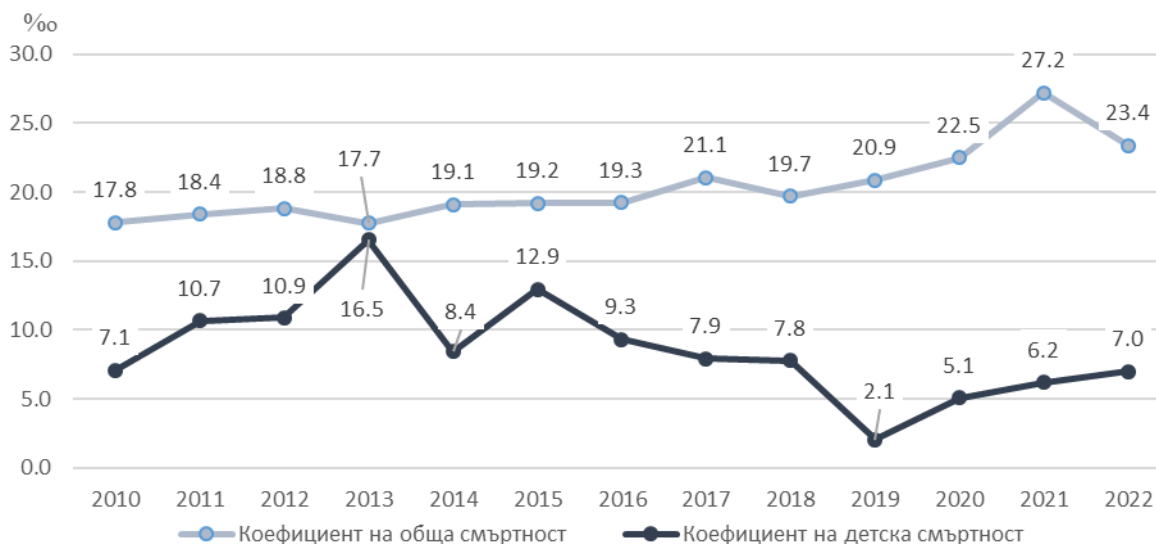
Смъртността сред мъжете (25.1‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността при жените (21.7‰). През 2022 г. на 1 000 жени умират 1 089 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност в селата е по-висок (29.3‰), отколкото в градовете (19.7‰).

През 2022 г. в областта са починали 7 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност⁷ е 7.0‰, като през 2021 г. той е 6.2‰.

⁶ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението

⁷ Броя на умрелите деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

Фиг. 5. Коефициент на обща и детска смъртност в област Ловеч

Брачност и бракоразводност

През 2022 г. в област Ловеч са регистрирани 318 юридически брака - с 33 по-малко от 2021 година. От тях 202, или 63.5% се отнасят за населението в градовете. В селата са сключени 116 брака.

Коефициента на брачност⁸ през 2022 г. е 2.8‰, а през 2021 г. е бил 2.9‰.

През 2022 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 33.2 и 30.4 години. Спрямо предходната година средната възраст намалява с 1.5 години за мъжете и 1.1 за жените.

Броят на разводите през 2022 г. е 168, или с 8 повече от регистрираните през 2021 година. От всички прекратени бракове 61.9 % се отнасят за населението в градовете.

Разводът не е бил първи за 11.3% от жените и 10.1% от мъжете, разтрогнали своите бракове през 2022 година.

Миграция на населението

През 2022 г. в преселванията между населените места в област Ловеч са участвали 850 лица.

От преселващите се в страната 1 927 са избрали област Ловеч за свое ново местоживее. Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област Ловеч са София (столица) - 21.1% и Плевен - 10.8%.

Най-малко преселили се в област Ловеч има от областите Кюстендил и Смолян.

През 2022 г. 167 души са променили своя настоящ адрес от област Ловеч в чужбина, а 304 са променили своето обичайно местоживее от чужбина в област Ловеч.

⁸ Брой сключени бракове на 1000 души от средногодишното население

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естествения прираст на населението. **През 2022 г. в резултат на отрицателния естествен прираст, населението на областта е намаляло с 1 667 души.**

Намалението на населението, измерено **чрез коефициента на естествения прираст, е минус 14.6%⁹**. Коефициентът на естествения прираст в градовете е минус 11.2%, а в селата - минус 20.1%.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва и механичният прираст (нетното салдо от външната миграция), който през 2022 г. е отрицателен (-123 души). Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта.

⁹ Разликата между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. В годините на преброяванията се правят преизчисления на населението в края на съответната година. Оценката на населението към 31.12.2022 г. отразява промените в броя и структурите на населението, регистрирани при Преброяване 2021.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година. За населението към 31.12.2021 г. е използвано ревизирано население, изчислено на база данните от Преброяване на населението и жилищния фонд към 07.09.2021 г. и естественото и механично движение на населението до 31.12.2021 година.

Налице е прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти през 2022 г., поради наличието на нова оценка на населението на база данните от Преброяване 2021

Източник на данните за броя и структурите на населението е Статистическия регистър на населението, поддържан от Националния статистически институт.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН – ТДС: съобщение за раждане, съобщение за смърт, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН – ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.